

[Bodil Koch.]

lønninger er den bestandige uro, der i det sidste års tid har været omkring landsbygravernes lønningsforhold. De er som bekendt meget dårlige, gennemsnitlig set. I forskellige dagbladsartikler har der været fremsat den påstand, at det ikke er ualmindeligt, at en graver arbejder for en dagløn, der ikke er større end 3 kr. 58 øre eller godt og vel 40 øre i timen. Af lønningslisterne for landsbygraverforeningen, som jeg har haft lejlighed til at gennemgå, fremgår det, at graverne landet over oppebærer en højst uensartet løn. Jeg kan eksempelvis nævne, at i Ålborg amt får graverne i tre forskellige sogne hver på 1 000 indbyggere henholdsvis 1 164 kr., 1 400 kr. og 2 142 kr. i løn, medens i et par sogne i Vejle amt det samme indbyggerantal giver 3 360 kr. og 2 430 kr. Dette må siges at være meget uretfærdigt, og spørgsmålet er da, om man ikke kunne finde frem ikke alene til en forbedret, men også en mere ensartet lønningsats for denne gruppe lønmodtagere.

I lov nr. 281 af 30. juni 1922 om kirkers bestyrelse står der i § 9, at det er menighedsrådet, der som regel affatter et regulativ for ansættelse og afskedigelse af organist, kordegn, graver, ringer, kirkebud og andre betjente, og i dette regulativ fastsættes bestemmelser om deres tjenesteforhold. I en note til samme paragraf siges det, at kirkeministeriet ikke har autoriseret normalregulativer for kirkebetjentstillinger, men ved Danmarks Provsteforenings foranstaltning er der udfærdiget regulativer, som menighedsrådet eventuelt kan lægge til grund ved udarbejdelsen. Såvidt jeg forstår, skal de enkelte menighedsråds lønansættelser til godkendelse i provstiudvalgene, og det er blevet mig sagt, at provsterne ikke få steder er tilbøjelige til at regulere lønnen i nedadgående retning, hvad der er yderst beklageligt, selvom det kan være en forståelig interesse at holde de udgifter nede, som skal pålignes den kirkelige ligning, ganske særlig en forståelig interesse i de små sogne, hvor kirkeskatten helst skal ligge på et rimeligt niveau. Men når tilfældet er det, at en gruppe gravere, som ikke har andet at eksistere for, kun oppebærer en løn på 2 665 kr. årlig, som tilfældet er, må vi dog trods alt erkende, at det er et ganske uholdbart forhold.

Gravernes arbejde er som bekendt mangeartet; de skal passe ringetjenesten, fyre i kirken, være bælgetrædere eller kirketjenere, forestå rengøringen af kirken og kapellet, sørge for gravetjenesten og foretage klipning af kirkegårdens hække og istand-

sættelse af mindre skader. For disse mange ydelser oppebærer de en løn, der posteres på mange forskellige poster, dels under kirkebetjentkassen, dels under kirkekassen, og det er i mange tilfælde ikke let for provsterne at overse, hvor stor — eller rettere hvor lille — deres reelle løn er. Således oplyste forleden en sjællandsk provst mig om, at den løn, som graveren får som fyrmester, simpelthen opføres under posten „fyring“, og hvad der går til løn og hvad der går til brændselsanskaffelse er ikke umiddelbart at se. Den samme provst var ganske enig med mig i, at gravernes lønningsforhold ikke var, som de burde være, og det forekommer mig udfra de oplysninger, der alt i alt har stået til min rådighed, meget vel begrundet at spørge den højtærede kirkeminister, om han ikke er af den mening, at der bør — og også kan — gøres en indsats fra kirkeministeriets side for at skabe et både langt rimeligere og også langt mere ensartet lønningsniveau for de danske landsbygravere.

Kirkeministeren (Frede Nielsen): Jeg tror, jeg tør sige, at de nye regler vedrørende aflønning af kirkebetjeningen udenfor København og Frederiksberg har medført en ganske god forhøjelse for kirkebetjentenes honorarer i provinsen, hvad angår organister, kirkesangere, distriktslærere og kirkebylærere.

For landsbygravernes vedkommende så lønningskommissionen sig derimod ikke i stand til at foreslå minimumssatser på grund af den meget store forskel, der er i arbejdets omfang og fordeling på de forskellige steder. Kommissionen fandt, som det hedder i dens bemærkninger,

„ikke anledning til her at opstille regler, der kunne vanskeliggøre, at man på det enkelte sted indrettede sig på den efter forholdene mest praktiske måde“, men man mente det rigtigt,

„at de bestående honorarer optages til revision med henblik på, at der for det arbejde, der præsteres for kirken, ydes en efter samtlige de omstændigheder, der i denne henseende kan komme i betragtning, herunder arbejdets omfang og vederlaget for tilsvarende arbejde, passende betaling“.

Det var det, som lønningskommissionen bemærkede angående disse forhold. Ministeriet har netop nu fornylig, foranlediget ved en henvendelse fra landsbygraverforeningens bestyrelse, rettet en forespørgsel til forskellige medlemmer af det udvalg indenfor lønningskommissionen, der udformede bestemmelserne om kirkebetjentenes